

2
IN
DYSPHAGIAM PARALYTICAM
OBSERVATIO
ANNOTATIONIBUS QUIBUSDAM
ILLUSTRATA,

Quam

CONS. FAC. MED. ABOËNS.

PRÆSIDE

Doct. JOSEPHO G. PIPPING,

MED. PROF. REG. & EXTRAORD. FAC. MED. MEMBRO ORD.
NEC NON REG. SOC. OEC. FENN. SOCIO;

PRO GRADU DOCTORIS

publicæ censuræ defert

NICOLAUS ANDREAS LÖNNROT,

MED. PROV. & NOSOC. TAVAST.

In Audit. Majori die II. Junii MDCCCI,

Horis a. & p. m. solitis.

AEOË, typis Frenckellianis.

— 2 — Solent autem; qui per omnia membra veliementer
resoluti sunt, celeriter rapi; ac si correpti non sunt, diutius
quidem vivunt, sed raro tamen ad sanitatem pervenient; &
plerumque miserum spiritum trahunt, memoria quoque amissa.
In partibus vero nonnunquam acutus, saepe longus, fere in-
fanabilis morbus est.

A. C. CELSUS.

IN
DYSPHAGIAM PARALYTICAM
OBSERVATIO
ANNOTATIONIBUS QUIBUSDAM
ILLUSTRATA.

Perficiendæ deglutitioni inservientes partes, variis
haud raro tam graviter affici injuriis, notum
est, ut vel magna difficultate alimenta deglutienda in
ventriculum propellantur, vel introitus in hunc illis
prorsus denegetur, quod vitium **DYSPHAGIA** a Pa-
thologis nomine insignitur.

Sonticum hunc morbum permultas agnoscere;
scimus, caussas, quarum diversa natura plures illius
efficit species, inter se & decursu & exitu valde
differentes, quibus levandis, diversa quoque meden-
di ratio, est adhibenda.

Variis hoc malum multoties implicari morbis;
experientia testatur. Diversi enim febribus generis
accedit & dubiam medico fere semper præsignificat
ægri conditionem. Quibusdam quoque spasmodis at-

que spasticis morbis, singulari quadam Sympathia eo conjungitur modo, ut fauces hisce afflictorum, miro partium excitatæ consensu, interdum valide constringantur, & ipsi omni devorandi facultate subito priventur.

Præter complicatas has Dysphagiæ species, permultæ etiam aliæ occurunt, a vitiis ipsarum tantummodo partium, negotio deglutitionis efficiendo dicatarum oriundæ, quas inter, eam quoque a resolutione nervorum deglutitionem promoventium musculorum natam & Paralyticam vulgo Anginam nunquam patitam, referendam esse existimamus. Cujus historiam casus memorabilis quibusdam illustratam annotiunculis, nobis, specimen quoddam Academicum edituris, Tibi, B. L. tradendam proposuimus.

Tristis Apoplexia gravatis interdum accidit exitus, ut resolvantur partes deglutitionis negotium expedituræ. Harum modo pauciores, modo plures, rarius autem omnes resolvuntur, unde diversa Dysphagiæ Paralyticæ phænomena, in praxi clinica observata, sunt derivanda.

Ad plerasque Dysphagiæ ex hac cauſſa ortæ varietates intelligendas, præcipuæ potentiae, quibus implicatissimum deglutionis organum & componuntur & efficitur, ſunt cognoscendæ. Has itaque paucis illustrare conabitur.

Inter partes, quibus deglutionis efficiendæ minus est delatum, primum lingua, ciborum gubernatrix devorandorum, eft commemoranda. Ea enim ipſa Paralyſi afflicta, vel quibusdam illius musculis resolutis, ut Myloglossis, Styloglossis & Lingvalibus, quibus illa & ad Palatum elevatur & retrorsum ducitur, neque cibi masticati ſupra dorsum linguae hærentes, ob defectum motus hujus ſuccellivi, versus fauees promoveri, neque per iſthmum fauum in cavum Pharyngis urgeri poſſunt. Perfecta tamen ejusmodi ægris non evenit Dysphagia; fluida enim, cervice reflexa, in fauces immiſſa, diſſiculter liquet, devorare valent.

Deinde Velum palatinum pendulum, deglutioni peragendæ haud minimum fert auxilium. Hocce enim musculis Glosſotaphylinis & Pharyngopaltinis versus radicem linguae detracito, maſſæ regreſſus devorandæ per os impeditur; eodemque muſcu-

bis suis Levatoribus elevato, repulsus hujus per echoanas prævertitur. Potentiis autem his fractis, minima boli cibi in fauces provoluti pars, difficilime deglutiri potest, maxima vero, per os & nares refluere cogitur.

Maximi postea est momenti, ut sub deglutiendo rima Glottidis exactissime sit clausa, ne cibi quid vel potus in Laryngem, summo gaudentem sensu, incidat. Cui itaque claudendæ operculum quoddam elasticum, Epiglottidis nomine insignitum, natura prospexit. Ad operculum hoc rimæ Glottidis, sub nixu deglutitionis edendo, applicandum, plures simul vires sunt acturæ. Linguam nimirum musculi præfertim Myloglossi & Styloglossi sunt retroducturi; Laryngem Digastrici & Mylohyoidei sunt elevaturi atque Epiglottidem Thryoepiglottidei & Arytæno-epiglottidei sunt depresso. Scopo tamen obtinendo istæ non sufficiunt. Requiritur enim, ut ipsa quoque rima Glottidis Arytænoideis, eodem momento, quo supra commemorati musculi agunt, tam arcte sit constricta, ut Epiglottis ostium Gutturis perfectissime operire valeat. Quod itaque ad vires, rimam Glottidis clausuras, attinet, læsa multimodis oboriri potest deglutitio. Resolutione nimirum affectis

etis vel retrovehentibus linguam muscularis, vel Laryngem attollentibus, vel Epiglottidem deprimenteribus, vel denique rimulam Glottidis stringentibus, sive omnibus horum, sive cuiquam hic accideret morbus, tam gravis enatura est Dysphagia, ut, si quidquam devorare tentaret æger, in discrimen vitae se inferret, cibo vel potu in hiantem & inopertam Tracheam illabente.

Requiritur porro, ad negotium deglutitionis rite perpetrandum, ut potentiae Pharyngis musculares debita gaudeant vi, boli cibi in cavum Pharyngis prolabentis & recipiendi & ab eodem in Oesophagum propellendi. Ad molem itaque alimentorum, in isthmo faucium latentem, facilius assumendam, ipsum Pharyngem Salpingopharyngei & Stylopharyngei attollent, atque orificium ejus iidem musculi, adjuvantibus una Genioglossis atque Geniohyoideis dilatabunt. Bolum autem, strictis Glossostaphylino & Pharyngopalatino faucibus, in cavum Pharyngis immissum, Constrictores hujus fæculi, successiva eorum actione, in Oesophagum sunt detrusuri. Fracta muscularum vi contractili, ostium Pharyngis aperientium, alimenta masticata & in bolum formata, in posteriore cavitatis oris parte, supra radi-

radicem linguæ hæreant necesse est, cum ulterius clausas ob fauces progredi nequeant. Hisce salvis, Pharyngem autem constricturis Paralyssi gravatis musculis, hæc incidere quidem in cavum Pharyngis possunt; ob deficientes tamen vires, eadem in Oesophagum devecturas, cito rejicerentur. Haud levem utrisque adesse casibus Dysphagiā, cuique facile patet.

Ad deglutitionem denique absolvendam, Oesophagum suas quoque implere vices oportet. Tunica ejus musculosa fibris duplicis contexta est generis, vel longitudinalibus, vel annularibus, quarum illæ hunc contrahendo & elevando boli capaciorem reddituræ sunt recipiendi; hæ vero cibum in ventriculum propulsuræ, eundem successive constringendo. Ultimo huic deglutitionis stadio perficiendo, atonia quoque tunicæ Oesophagi musculosæ, grave inferre valet impedimentum. Apoplecticis interdum evenit, ut vel tota compages Gulæ musculosa omnem amiserit tonum, vel fibræ tantummodo ejus longitudinales, vel orbiculares solæ, fuerint resolutæ. In prioribus casibus, cibo in hunc canalem omnis præclusus est introitus; in posteriore autem, alimenta deglutienda in Oesophagum quidem immittuntur, sed ibi-

ibidem collecta, cito vomitu redduntur, nisi apto in
Ventriculum instrumento provehantur.

Præter allatas negotio deglutitionis expediendo in primis attributas partes, quædam etiam aliæ, atque huic sustinendo adjutrices adeo se præbent, ut sine ipsis aut plane nihil, aut certe difficillime quidquam devorari posset. Qua in re musculos Buccas comprimentes, labia oris constringentes, maxillamque levantes inferiorem, principem tenere locum, manifestum est.

Quantum enim in deglutitione impedienda Paralysis Buccinatorum, Orbicularisque labiorum valet, ex frequenti Apoplecticorum incommodo, majoris nimirum alimentorum assumitorum quantitatis, sub nixu deglutitionis peragendo, ab ore regresu, facile cernitur. Minus frequens, magis vero fatalis est muscularum Temporalium, Masereturum atque Pterygoideorum resolutio, qua durante, maxillam inferiorem superiori adducere, ideoque os claudere, nullo æger potest modo. Patulo autem ore, nemo non percipit, irritum omnem esse deglutiendi conatum.

Hicce breviter præmissis, Dysphagiam Paralyticam multipliciti oriri posse modo & diversi esse gradus, haud difficile est intellectu. Leviore hujus gradu, quo deglutiendi facultas qua partem tantum est ablata, apoplecticos saepius laborasse vidimus. Perfecta autem & permanens hujus species, rarissime occurrit, eujus itaque casum, quem experiri nobis licuit singularem, jam jam sumus relaturi.

Generosus quidam Centurio, undesepatuaginta annos natus, animo stabili, severo & moroso, corpore sano, robusto & obeso, ex agris in hanc urbem aliquot ante annos demigravit. Ruri vitam agens, motus corporis & continuos & vehementes cultu agrorum pratorumque dirigendo, fundosque obeundo suos, sustinuerat. Prædiis autem ejus rusticis venditis, laboriosissimam vitæ rationem in otiosam mutavit. Post hoc tempus, omnes corporis exercitationes non modo negligebat, sed etiam fugiebat, unde evasit tardior, plenior, coloratior. Cibi fuit avidissimus & firmum in primis delegit. Somnourgebat ultra débitum & meridiano quoque indulgebat, quo vivendi genere diu perseverato, valetudinem tandem amisit. Gravi nimirum, die quinto mensis Octobris MDCCXCIII, correptus fuit

Apo-

Apoplexia. Eodem fere momento, quo in hunc incidebat morbum, arcessiti, illum supinum facie tumida & rubida jacentem, profundo obrutum somno, stertentem omnique carentem sensu, cum respiratione parva & difficiili atque pulsu pleno & tardo, invieebamus. Vena in flexura brachii secta, adhibitisque lotionibus alvum ducentibus, frictionibus, epispasticis, laxantibus cet. sopore eodem die exergisebatur, redibantque paullatim sensus, remanente tamen per aliquot dies, sinistri lateris Hemiplegia cum loquela aliquantum læsa. Post hebdomadam ambulare valebat, tarditate tamen utebatur in gressu, ob Paralyxin quandam sinistri supersitem pedis, quem quasi trahere coactus erat. Magna cibi appetentia, quæ illi semper fuerat, nobis cognita, hanc vitæ regulam — tantum victus adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur — illi maxime necessariam, dedimus. At omnes regulas diæteticas contemnebat. Cibus gravis & ad concoquendum difficilis, cui a teneris consvererat, ei erat in delicijs. Die ejusdem mensis vicesimo cœnans, haustu spiritus frumenti sumto, primum frusta duo panis magna butyro illita comederat, tum farcimina duo frixa, collyrides quattuor atque assaturæ aliquot bulbæ segmenta consumserat & tres denique seri la-

etis quartarios forbuerat. Finita coena, se somno
 stravit. Cubitu autem surgenti multa de nocte, ut
 subito conciderit, accidit. Aegrum invisentes flac-
 eidis prostratum membris, neque loquentem neque
 sentientem reperiebamus. Soporem gravissimum, quo
 pressus erat, admotis consuetis remediis, aliquot
 post horas feliciter iterum fugavimus. Lingua au-
 tem ejus obmutescerat. Prægressæ historia coenæ
 nobis relata, aquam tepidam potandam, ad vomi-
 tionem concitandam, illi tradidimus. Sed, quod
 inopinatum erat, ne guttam quidem aquæ deglutire
 poterat. Ægroto, clysteribus acrioribus injectis &
 pro re nata repetitis, purgato, vesicatoria primo
 cruribus, postea brachiis & postremo cervici impo-
 ni jussimus. Fauces infuso sémimum Sinapis, Am-
 moniaca caustica mixto, ter quaterve die gargari-
 sandas & externas colli partes, linimento volatili,
 tinctura Cantharidum acuto, fricandas esse diximus.
 Quibus remediis tribus diebus continuatis, pedibus
 insistere incipiebat. Parum melius, titubanter ta-
 men loquebatur. Dysphagia autem remanebat. Quo-
 ties enim devorare quidquam voluit, toties etiam
 ob cibi vel potus, sub nixu deglutitionis efficiendo,
 in Asperam Arteriam delapsum, tam vehemens con-
 citata fuit tussis, ut eadem suffocari eum saepe cre-
 dide-

diderimus. Fauces itaque ægrī examini subjecimus, quo & Volum palatinum pendulum esse resolutum, & vires rimam Glottidis operturas constricturasque esse fractas, & quosdam quoque linguæ motus, ad deglutitionem promovendam necessarios defici, comprehendimus. Ad istas partes in pristinum irritabilitatis statum restituendas, confugiendum nobis erat ad stimulorum potissimum, ignem loquimur electricum, quem ad sufferendum, amissæ deglutiendi facultatis spe recuperandæ, ægrum sollicitavimus. Initio a balneo sic dicto electrico sumto, in scintillis ex intimis eliciendis faucibus, duas quotidie horas consumsimus. Hocce remedii genus, quoties adhibitum fuit, toties e corpore ægroti tantum excusavit sudoris, ut ad imos manaret talos. Mirum quoque in modum puris copiam, ex partibus vesicatoriis impositis ulceratis effluentis augebat. Appetentia cibi in illo adhuc erat tam vehemens, ut, quamvis deglutitio ex toto fuerit impedita, consuetis tamen cibi horis & pranderet & coenaret. Quod peculiari peragebat modo; masticata nimirum & in ore circumvoluta fercula, in appositum vas expuebat. Sensus gustus haud perdiderat; pomis igitur & prunis manducandis saepe delectabatur, quæ, vanis deglutiendi factis periculis, respuebat. Ad vires

ægri sustinendas, clysteres nutrientes ex jure carniū & lacte recente paratos, plures quotidie applicandos præscripsimus. Quos, quamquam dimidiæ circiter quoad quantitatem fuerunt heminæ, ideoque ab illo sine molestia retineri potuisserent, mox tamen dejiciebat. Ad hos ferendos vanis eum precibus sollicitavimus; consveta sua ductus morositate, hunc nutriendi modum naturæ contrarium esse statuebat. Præterlapsis decem ab ultimo Apoplexiæ impetu diebus, quibus ne minimum quidem cibi capere potuit, tam exhaustæ erant vires, ut totum corpus tremisceret. Pulsus erat langvidus, celer & intermittens. Urinam reddebat rubram & parcam. Fœdum & gravem os ejus spirabat odorem. Intimis adhærere faucibus videbatur viscidi multum tenacis & graveolentis, quo Oesophagum etiam esse oppletum suspicabatur. Cui auferendo flexilem balenæ pinnam, duodecim pollicum longam & in summitate spongiam habentem affixam adhibuimus; quam quoque in Oesophagum facile deductam, absque ægri incommodo vel quodam vomendi nisu, quamdiu nobis placuisse, in eodem relinquere potueramus. Quo fauces hujus omnem amisisse sensum irritabilitatemque comperimus. Hoc ansam nobis præbuit, ægri injectionibus fistulæ ope in Oesophagum immisæ

mīsæ instituendis, nutriendi. Ad scopum intentum obtinendum, tubum vel catheterem flexibilem, duarum longitudine spithamarum & pennæ anserinæ erasitie; resina sic dicta elastica fabrefactum, cui adaptata fuit Syrinx ex eadem materia confecta atque dimidii circiter quartarii capax, deligebamus. Ad hunc edendi modum a nobis propositum consentiendum, promptus atque paratus erat æger. Die ejusdem mensis tricesimo per tubum commemoratum, in ventriculum usque illatum, dimidiā lactis bubuli recentis libram injicere, periclitabamur! Quo feliciter peracto, lactis libram matutinis & vespertinis temporibus atque eandem meridianis carnium jūsculi quantitatem, quam æger pedetentim & sensim in duplam augens, siphunculi hujus ope in stomachum quotidie infundere libenter sinebat. Eodem quoque modo varia medicamina & in primis Tartarum Antimoniale aqua solutum & in refracta, ut vocatur, dosi exhibitum, ingessimus. Hoc remedio atque apparatu simul electrico, cui nimium fidebat, per plures hebdomas utebatur. Irritantibus fauces gargarisare rebus, ob facilem earum in Throachem illapsum, quo in suffocantem sœpius incidere tussim, non audebat. Ejusdem anni exitu, eum in meliorem, hoc vivendi modo, redactum fuisse statum

statum intelleximus. Vires & animi & corporis erant auctæ. Vegetus evadet & obesus. Loquela erat restituta. Nullam in gresu videbamus pedis offensionem. Deglutiendi solum facultas eum deficiebat. Medio autem mensis Januarii infecuti anni, fauces illius sensum atque irritabilitatem paullulum recuperasse certis comperimus indiciis. Cum enim tubus in Oesophagum confveto introduceretur more, nauseam & vomendi quasi incitamentum, antea haud perceptum, quavis vice sentiebat. De aliquo etiam incommodo, ex scintillis electricis e faucibus eductis, quas magis pungentes & urentes evasisse existimavit, oborto, queri incipiebat; quarum tandem factus erat tam impatiens, ut eas, magnum fibi, ut ipse dixit, inurentes dolorem, rejiceret. Molestia e tubo in gulam deducto, quotidie creata atque aucta, ut hac per molesta nutriendi methodo se eximere posset, ciborum crebra deglutiendorum tentamina, licet cum suffocationis metu semper susceppta facere coactus erat. Quibus constanter & fideliter repetitis, initio mensis Februarii ejusdem anni, quandam alimentorum in ore exceptorum portiunculam, gargarifando quasi in ventriculum ingerrere valebat. Hoc autem animadverso, tubo, quem ut instrumentum cibi in ventriculum deferendi per-

tredecim hebdomades, nullo negotio & maximo cum fructu adhibuerat, ulterius uti nolebat. Sorbilium tantummodo ciborum aliquantillum devorare potuit; Deglutiendi enim difficultas adhuc tanta erat, ut vigesies immo tricies idem sorbillum resorbere atque, quod visu erat foedum, respuere, antea cogeretur, quam hujus libram consumere valuerit. Progressu autem temporis, glutiendi facultas, ægro sensim fuit restituta, ut exitu ejusdem mensis, cujuscunque vi-
cus generis ederet absque difficultate. Faucibus illius revisis, omnes ad officium partes deglutitionis complendum pertinentes, motu & sensu naturali haud carere comprehendimus. Gulam denuo tantam recipisse irritabilitatem, ut stimulo quodam illi admoto, nausea mox incitaretur, experti fuimus. Infectis tribus mensibus, bona fruebatur valetudine. Et animo & membris vigor redierat. Corpulentus evaferat & habitior. Sanitatis & in præsens & in posterum conservandæ gratia, ut frequenter se exerceret atque cibum simplicem & ad concoquendum facillimum asumeret, præcepimus. Hæcce autem salutis tuendæ consilia omittebat. Edendi enim obturabat amorem, atque exercitationes corpori necessarias prætermittebat. Qua negligentia tertium sibi paravit Apoplexiæ insultum, in quem die tertio mensis

mensis Junii ejusdem anni post pastum delabebatur. Prægressis hic impetus erat multo vehementior. Auxiliis solitis ægro festinanter latis, sensus quidem & motus, sed quam tardissime, reviguerunt. Imbecillitas & animi & corporis magna, lingua titubans & hæsitans, gravis lateris sinistri Hemiplegia atque Enuresis paralytica, sequelæ tertiae hujus morbi fuerunt accessionis. Vesicatoriis toto spinæ dorsi tractui applicatis, ulceræ inde nata, inspersis Cantharidibus in pulverem contritis, triginta diebus sustentavimus. Quibus & minutis simul Tartari Antimonialis pluries die iteratis portiunculis & quotidie sumtis, loquendi difficultas fuit levata atque Hemiplegia aliquatenus superata. Remanens autem incontinentia urinæ stillatitia, tenaci interdum suppressa muco, in urethram copiosissime intruso, atque specilli ope multoties expellendo, ægrotum valde cruciabat. Stillicidii urinæ cohibendi puritieisque servandæ causa, partim claustrum coli imponi, partim ampullam, qua stillans urina exciperetur, huic membro adaptari jussimus. Quotidianarum autem harum rerum gerendarum eum tæduit. Has itaque, omnia quoque spernens medicamina, repudiavit. Quæ ad usurpanda atque sumenda persvadendo coactus, modo irasci, modo flere ac lamentari incipiebat.

Im-

Immane quantum atrocissimus hic morbus in-dolem animi naturamque hominis mutare potest, vel hic quoque casus argumento erit. Fuit enim supe-rioribus temporibus nobilissimo huic viro animus constans, fortis & virilis. Strictissimum in omnibus negotiis suis expediendis servavit ordinem. In puritate domi vestiumque acquirenda atque defendenda tam sollicitus fuit, ut relinquiri, ne minimum quidem flocculum pateretur. Fractis autem gravissimo hoc morbo viribus, imbecillis reddebat, pavidus & flebilis. Otium quærebat & solitudinem. Madidum haud ægre gerebat in corpore indusum urina, quam etiam vase exceptam, in pavimentum donicillii sui dejecit. Quid? quod tantam subiverat mutationem, ut cum muliere, quam antea haud fuerat passus, connubium — viduus erat — inire ardenter cupiret. Deteriore erat hoc statu infuscatis mensibus æstivis atque autumnis. Quibus temporibus ad aream do-mus, exceptis noctibus, solo tectus indusio, sub dio commorabatur, unde ex majore, nisi quid nos fal-lit, refrigeratione, febrem sibi contraxit remittentem autumnalem, in quam secundo mensis Octobris die incidebat. Cujus ab initio comate gravatus erat somnolento, in quo die ejusdem sexto extremum efflavit halitum.

Perfectam itaque Dysphagiā Paralyticā, et si
fere insanabilium corporis humani vitiorum numero
habeatur, totā tamen submoveri posse, relato hoc
casu facillime cernitūr. Ad alimenta in ventriculum
dysphagi hominis immittenda, simplicem instrumen-
torum apparatus a nobis descriptum sufficere, com-
probatum est. Quem quoque, remanente partium
deglutitionem promoventium Paralysi, absque ægri
molestia, adhibere quivis potest. Prospero igitur suc-
cessu raro carere hujus morbi debet curatio, modo ut
vitales ægroti vires reficiantur atque sustententur.

Inter efficaciora Hemiplegiæ, ut Apoplexiæ se-
quelæ, depellendæ remedia, Tartarum Antimonia-
lem jure referimus, cuius eximum in profligando
hoc vitio usum, multoties experti fuimus, Granum
hujus dimidium ad unum sensim auctum, aqua dilu-
tum atque quotidie præbitum, magno cum successu
sæpissime dedimus. Desideratus tamen ut obtineat-
ur effectus, interdum necessarium est pluribus he-
bdomadis hocce uti pharmaco.